

11.12.2019

**Pelastuslaitoksen lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Outi Alasen aloitteesta
Sähköiset kevytyksiköt ja huoltoyksiköt pelastuslaitokselle**

HEL 2019-010632

Pelastuslaitos pitää ilmasto- ja ympäristönäkökulmien huomioimista omassa toiminnassaan tärkeänä ja tulee huomioimaan asian myös tulevan strategiaohjelmansa laadinnassa. Tavoitteena on siirtyä enenevässä määrin mahdollisimman vähäpäästöiseen toimintaan ja ajoneuvokalustoon. Siirtymä on kuitenkin tehtävä hallitusti siten, ettei pelastustoimen suorituskyky suuronnettomuuksissa, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa vaarannu.

Sähkö- ja hybridiajoneuvojen käyttömahdollisuuksia on jo nykytilanteessa kartoitettu osana pelastuslaitoksen kalustohankintoja. Tällä hetkellä sähkö- ja hybridiajoneuvot soveltuvat parhaiten henkilöstön siirtymiseen ja pienten kalustomäärien kuljettamiseen esimerkiksi onnettomuuksien ehkäisyn päivittäisissä tehtävissä, jotka eivät ole kriittisiä häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Maaliskuussa 2019 pelastuslaitoksella on otettu palotarkastajien käyttöön ensimmäinen sähköauto, jonka käytöstä kerätään parhaillaan kokemuksia. Käyttökokemusten perusteella päätetään muiden henkilökuljetusajoneuvojen korvaamisesta sähköautoilla tai muilla päästövapailta autoilla. Keskuspelastusasemalla sijaitsevalla keskusvarastolla on käytössä hybridikäyttöinen kuorma-auto, jota käytetään pelastuslaitoksen päivittäisessä logistiikassa. Lisäksi suunnitteilla on sähköisen erikoisyksikön hankinta operatiiviseen toimintaan maanalaisissa tiloissa, missä sähkömoottori on polttomoottoria parempi ratkaisu. Nyt käytössä olevien dieselkäyttöisten ajoneuvojen osalta on lisäksi tutkittu mahdollisuutta siirtyä kokonaan uusiutuvan, vähähiilisen ja biopohjaisen dieselin käyttöön. Tällä hetkellä pelastuslaitoksen kalusto koostuu eri ikäisistä ajoneuvoista, joista osaan edellä mainittu diesel ei sovellu polttoaineeksi.

Huoltovarmuuden näkökulmasta laajamittainen sähköisten operatiivisten yksiköiden hankinta ei ainakaan toistaiseksi ole kestävä ratkaisu, sillä operatiiviset pelastus- ja tukiyksiköt ovat keskeinen osa pelastuslaitoksen operatiivista suorituskykyä, joka on pystyttävä ylläpitämään kaikissa olosuhteissa. Päivittäistoiminnan lisäksi operatiivisen ajoneuvokaluston on oltava toimintavarmaa myös pitkäkestoisissa tehtävissä, suuronnettomuuksissa, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Toimintavalmius näissä edellä mainituissa laajamittaisissa tilanteissa rakentuu saman kaluston ja varakaluston varaan kuin päivittäisvalmius. Myös lähivuosina hankittavat kevytyksiköt tulevat toimimaan osana pelastustoimen operatiivista valmiutta päivittäistilanteista aina

11.12.2019

poikkeusoloihin asti. Pelastustoiminnan kaluston lisäksi sama vaade toimintavarmuudesta kaikissa olosuhteissa pätee myös ensihoitoyksiköihin.

Uudenmaan pelastuslaitosten kesken tehdään tiivistä yhteistyötä ja operatiivisia yksiköitä hyödynnetään päivittäisessäkin pelastustoiminnassa myös ympäröivillä pelastustoimen alueilla. Käytännössä ajomatkat muodostuvat siis pidemmiksi kuin pelkästään Helsingin alueella toimittaessa eikä sähköajoneuvojen latausmahdollisuutta naapurialueilla pystytä välttämättä takaamaan. Yksiköiden käyttövoimaa tarvitaan siirtymisten lisäksi myös muun muassa pumppujen ja työkalujen voimantuottoon tehtävien aikana.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos toteaa, että sen asiantuntijaa on kuultu liikenne- ja viestintäministeriön työryhmävalmistelussa EU:n puhtaita ajoneuvohankintoja koskevan direktiivin kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä. Kyse on julkisista ajoneuvohankinnoista ja vuonna 2021 sovellettavaksi tulevasta velvoitteesta, jonka mukaan tietty minimiosuus kaikista EU-kynnysarvot ylittävistä ajoneuvo- ja palveluhankinnoista Suomessa tulee olla vähä- tai nollapästöisiä. Minimiosuudet on määritelty erikseen henkilö- ja pakettiautoille, raskaalle liikenteelle sekä linja-autoille. Soveltamisalan ulkopuolelle on jäämässä kuitenkin mm. asevoimien, väestönsuojelun, pelastuslaitosten ja yleisestä järjestyksestä vastaavien voimien käyttöön suunnitellut ajoneuvot.

Pelastuslaitos seuraa pelastusyksiköiden ajoneuvotekniikan kehitystä niin ajoneuvojen käyttövoimaratkaisujen kuin muiden ominaisuuksien suhteen. Tällä hetkellä markkinoilla olevissa sähkökäyttöisissä pelastustoimen käyttöön soveltuvissa ajoneuvoissa akkujärjestelmät vievät niin paljon tilaa, ettei esimerkiksi pelastusyksikköön pystyttäisi sijoittamaan kaikkea tarvittavaa kalustoa. Ajoneuvojen suuremmat ulkomitat vaikuttavat myös yksiköiden ohjattavuuteen tiiviissä kaupunkirakenteessa ja ne aiheuttaisivat ongelmia nykyisten pelastusasemien infrastruktuurin suhteen, sillä ne eivät mahtuisi esimerkiksi Haagan ja Käpylän pelastusasemien talleihin.

Sähkökäyttöisten pelastusyksiköiden sähkömoottoreiden käyttövoimaa tarvittaisiin siirtymisten lisäksi myös muun muassa pumppujen ja työkalujen voimantuottoon tehtävien aikana ja tähän tarvittaisiin akkukapasiteettia huomattava määrä. Nykyisin markkinoilla olevien sähkömoottoreiden akkujen kapasiteetti ei ole riittävä edellä mainittuun voimantuottoon.

Pelastuslaitos katsoo, että nykyisin markkinoilla olevat sähkö- ja hybridiajoneuvot soveltuvat jakeluautoiksi mutta eivät pelastusyksiköiksi. Tällä hetkellä markkinoilta ei ole saatavilla myöskään Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen sähköisiksi kevytyksiköiksi tai huoltoyksiköiksi sopivia ajoneuvoja.

11.12.2019

Pelastuslaitos toteaa, että se seuraa markkinoilla olevan ajoneuvokaluston kehitystä. Pelastusyksiköiden vaihtoehtoisia käyttövoimaratkaisuja arvioidaan toistuvasti suhteessa toimintaympäristön, jatkuvuudenhallinnan ja huoltovarmuuden vaatimuksiin.

Jani Pitkänen
Pelastuskomentaja vs.

